

Kvæg

Metan er nøglen til klimaneutral mælkeproduktion

Særligt én udfordring skal løses, for at mælkens klimaaftryk for alvor kan reduceres: nemlig reduktion af den metan, som stammer fra omsætning af køernes foder i vommen - og som er en langt kraftigere klimagas end CO₂.

Viden om

Metan fylder meget i mælkens og oksekødets klimaregnskab. Og eftersom FN's klimapanel de senere år har revideret metans betydning i atmosfæren i opadgående retning, er kvægbrugets klimaudfordring ikke blevet mindre.

Tidligere blev metan regnet som en drivhusgas, der er 25 gange stærkere end CO₂, sidenhen 28, og nu er der rapporter, som taler om at den er 34 gange stærkere end CO₂. Metan er med andre ord langt mere effektiv til at holde på den varme, som jorden udstråler og dermed til at forstærke drivhuseffekten.

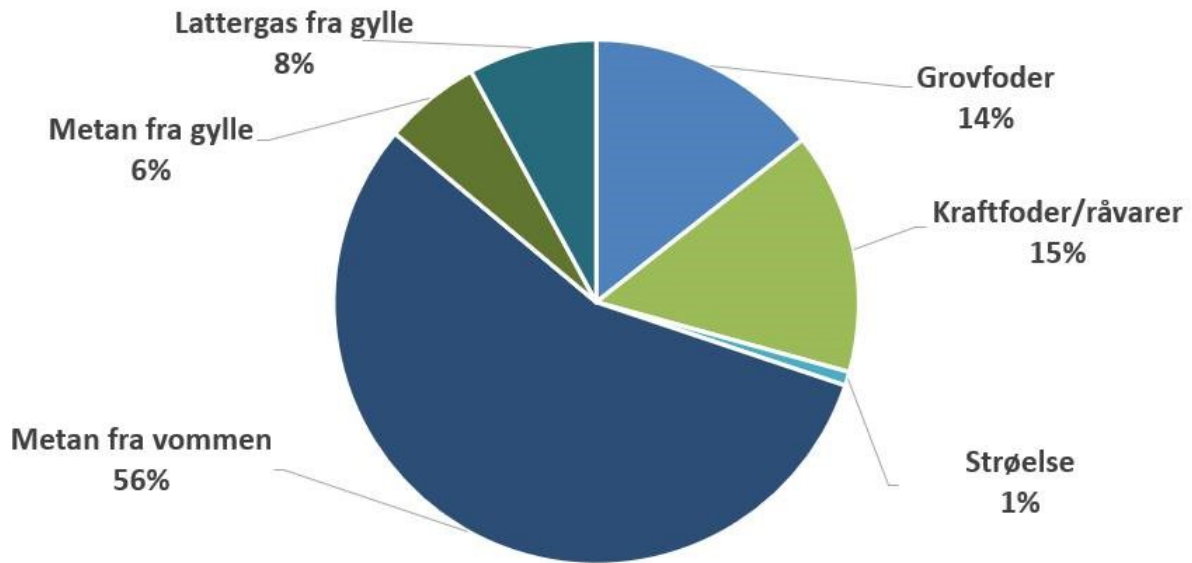
Metan fra vommen udgør 56 pct. af mælkens klimaregnskab

Figur 1 viser de forskellige poster, der udgør mælkens klimaregnskab, og hvor meget de hver især udgør. Som det ses, udgør koens metanudledning fra omsætningen i vommen ca. 55 pct. af mælkens klimaaftryk.

Og netop metan fra vommen er en særlig udfordring, fordi der p.t. ikke findes et godkendt foderadditiv el.lign., som for alvor kan reducere dannelsen af metan, når målestokken er at opnå et klimaneutralt landbrug.

Bidrag til mælkens klimaaftryk i procent

Figur 1: Mælkens klimaaftryk i pct. fordelt på forskellige poster. Tallene er baseret på produktionsdata fra 14 bedrifter. Det samlede klimaaftryk udgør 1.030 gram CO₂ ekv pr. kg EKM.

De håndtag vi kan trække i nu for at reducere metanudskillelsen

Man kan naturligvis reducere metanudskillelsen pr. kg EKM via øget fodereffektivitet, det vil sige flere kg EKM pr. kg tørstof. Men det nøgletal har formentligt de fleste mælkeproducenter optimeret på igennem længere tid, og derfor er det en udfordring at gøre en hel masse mere på kort sigt. På længere sigt kan avlen hjælpe.

Det område arbejder erhvervet på højtryk med. For nuværende kan metan fra vommen primært reduceres via mere fedt i rationen, men især konventionelle besætninger bruger allerede en del fedt, så potentialet for en reduktion er generelt kun på 6-8 %.

Andre fodringsmæssige tiltag inkluderer mere stivelse/mindre NDF samt en højere andel af kraftfoder/råvarer i rationen, som også kan bidrage til lidt mindre metan fra vommen.

“

Man kan gøre lidt ved metan fodringsmæssigt, men foderadditiver eller indfangning af metan i stalden er nødvendigt, hvis visionen om et klimaneutralt kvægbrug skal indfries.

Flere løsninger til metanreduktion på vej

Det mest lovende tiltag på nuværende tidspunkt er foderadditivet 3NOP, som måske bliver godkendt i EU i 2021, og som vil kunne reducere metan med 25-30 pct. Dvs. en reduktion af mælkens samlede klimaaftryk med ca. 15 pct.

Nitrat i rationen kan reducere metan med op til 10 pct., men har den ulempe, at det kan føre til højere kvælstofforsyning til koen og dermed øget ammoniakemission. Andre foderadditiver, som er på tegnebrættet i forskningsprojekter, er forskellige typer tang samt produkt X.

Men der går formentligt nogle år, inden disse er kommercielt tilgængelige, hvis de vel at mærke viser sig at have tilstrækkeligt reduktionspotentiale samtidig med at produktionen opretholdes. Fælles for foderadditiverne er, at de er forbundet med omkostninger, som der også skal findes en løsning på.

Endelig arbejdes der på at indfange metan i stalden, som dog har vist sig ikke at være så ligetil.

Pointen er, at metan er og bliver en stor udfordring for mælke- og oksekødsproduktionen. Man kan gøre lidt ved det fodringsmæssigt, men foderadditiver eller indfangning af metan i stalden er nødvendigt, hvis visionen om et klimaneutralt kvægbrug skal indfries. Men forhåbentligt er der lys forude.

Artiklen har været bragt i KvægNyt nr. 21, 2020.

Mere viden om landbrug og klima

Sådan mindsker du klimaaftrykket fra køer, kvægstald og gylletank

Find mere viden om klima og kvægbrug på landbrugsinfos temaside om klima

Emneord

Foder og fodring

Klima

kvægNYT

Sidst bekræftet/revideret: 12. november 2020

Vil du vide mere?

Nicolaj Ingemann Nielsen

Chefkonsulent

SEGES

ncn@seges.dk

+45 8740 5383

Støttet af

Mælkeafgiftsfonden

Kvægafgiftsfonden

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES   Tlf.   87 40 50 00
Agro Food Park 15   Fax.   87 40 50 10
8200 Aarhus N   Email   info@seges.dk

